

Izbjegavanje nanošenja neugodnosti (Meka)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm

21. safer 1442. po Hidžri / 9. oktobar 2020.

Hvaljen neka je Allah, Stvoritelj nebesa i Zemlje, Koji meleke sa po dva, tri i četiri krila čini izaslanicima, Koji sve stvara i čini skladnim, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, kajem Mu se i od Njega tražim oprost.

Njemu pripada hvala onoliko koliko može napuniti nebesa, koliko može napuniti Zemlju, koliko može napuniti prostor između njih i onoliko koliko On hoće poslije toga. On je dostojan hvale, veličine i slave. Što On dadne, to niko ne može uskratiti, a što On uskrati, to niko ne može dati. Nikom bez Njega bogatstvo ne može koristiti!

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kome je On dao uzvišeno mjesto i najljepše ponašanje. Dostavio je poslanicu, izvršio emanet, povjerenu obavezu, borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti i ostavio nas je na čistom putu, čija je noć jasna kao i dan, i s kojeg može skrenuti samo onaj ko sebi propast želi. Neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu čistu i časnu porodicu, njegove supruge, majke pravovjernih, njegove ashabe nosioce svakog dobra i na sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Najispravniji govor je Allahov govor, i najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari su novotarije u vjeri, a svaka novotarija je zabluda. Držite se džemata, zajednice muslimana, jer je Allahova ruka iznad džemata, a ko se odvoji od džemata, odvojio se u Vatra.

O ljudi, oporučujem i sebi i vama da se bojimo Allaha, u tajnosti i javnosti, riječima i djelima, u onome što uzimamo i dajemo: "Oni koji su se Allaha bojali bit će u džennetskim baščama i pored rijeka na mjestu u kome će biti zadovoljni, kod Vladara Svemoćnoga." (El-Kamer, 54–55)

O vjernici, lijepo ponašanje osobina je pažljivog i blagog muslimana, bogobožnog i čestitog, korisnog, miroljubivog, u čijem srcu nema zlobe ni zavisti, niti samoljubivosti i oholosti, muslimana koji u svom srcu čuva svoja i prava drugih, odgovornog i osjetljivog, koji nikada ne gubi iz vida svoju i potrebu zajednice za saosjećanjem i samilošću, a ne mržnjom i arogancijom, muslimana koji je svjestan nepovredivosti drugih ljudi, i koji se drži daleko od činjenja zla i neugodnosti drugima, u manjoj ili većoj mjeri.

Pravo muslimana kod drugog muslimana je da bude miran od njega i da bude zdrav organ u tijelu islamskog ummeta, u kojem kada oboli jedan njegov dio, ostali dijelovi saosjećaju s njim. To je musliman koji je svjestan da kompaktno društvo ne mogu narušiti problemi i izazovi, sve dok se svaki njegov pojedinac suzdržava od verbalnog i fizičkog uznemiravanja drugih, jer je uznemiravanje rupa na zajedničkoj lađi i samo je pitanje vremena kada će je potopiti. Što je više uznemiravanja, sve je više tih rupa i izvjesnost potonuća sve je veća. O vjernici, uznemiravanje je svaka riječ i postupak koji nanosi štetu drugim ljudima, u moralnom i materijalnom smislu.

Riječ “eza – uznemiravanje”, u ovom značenju, je riječ koja se ne može dvojako tumačiti, pozitivno i negativno, naprotiv, u Allahovoj Knjizi, sunnetu Njegovog Poslanika, govoru prvih generacija i izrekama mudraca ona se spominje isključivo u negativnom kontekstu. To je riječ koja samim svojim spomenom odbija čiste i zdrave duše, a šta je tek sa njenim rezultatima i posljedicama.

Srce dostojanstvenog čovjeka odbacuje bilo kakvu mogućnost da se prikloni uznemiravanju (nanošenju neugodnosti), jer je to narav zmija i škorpija, da nas Allah sačuva od toga.

O vjernici, suzdržavanje od nanošenja neugodnosti drugima mnogo je širi pojam od toga da se veže isključivo za njegovog direktnog počinioca, naprotiv on svojim značenjem obuhvata svakoga onoga ko može otkloniti i najmanju neugodnost od drugih, makar to bilo otklanjanje neugodnosti s puta.

U vjerodostojnom hadisu navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Iman se sastoji od sedamdeset i nekoliko ogranaka, ili šezdeset i nekoliko ogranaka, najvredniji ogranak su riječi “la ilahe illallah”, a najniži je otklanjanje neugodnosti s puta, a i stid je ogranak imana.” Neki učenjaci kazali su da je vrijednost otklanjanja neugodnosti iz srca veća od otklanjanja neugodnosti s puta. Kako god nanošenje neugodnosti biva riječima i djelom, isto tako biva i ustezanjem od riječi i djela kojima se ostvaruje nečije pravo ili suzbija nepravda, a potvrdu za to nalazimo u hadisu koji bilježi Buhari, a u kojem se kaže da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pomozi svoga brata kada čini nepravdu i kada mu se čini nepravda.” Neki čovjek upita: “Allahov Poslaniče, pomoći ću ga kada mu se čini nepravda, a kako ću ga pomoći kada čini nepravdu?” “Spriječi ga u činjenju nepravde i tako ćeš ga pomoći.” Samo “sitne” duše lakomisleno gledaju na uznemiravanje drugih, jer one ne znaju ništa drugo nego činiti zlo. Najhrabriji čovjek je onaj ko je “kukavica” u nanošenju neugodnosti, a najveća kukavica je onaj ko je “najhrabriji” u nanošenju neugodnosti.

Razuman i pametan čovjek je onaj koji podnosi neugodnosti drugih, a ne čini ih drugima. Kada bi svako od nas mjerio neugodnosti koje čini drugima istom mjerom kao neugodnosti koje on trpi od drugih, činjenje neugodnosti svelo bi se na najmanju moguću razinu. Teško onome čije su stranice ispunjene uznemiravanjem drugih ljudi, jer će na Dan samoobmane (kada će ljudima postati jasno da su sami sebe obmanuli) na vidjelo izaći njegova “stranica propasti” (bankrota), i okrenut će se protiv njega, “pa će izgubiti i ovaj i onaj svijet, a to je, uistinu, očiti gubitak” (El-Hadždž, 11). Koliko nam je samo potrebno da budemo od dobitnika, a ne od gubitnika, i koliko je samo pametno i razumno da čuvamo svoja usta i jezik od onoga što će uznemiriti druge ljude, i što će nam donijeti štetu, a ne korist, i da čuvamo svoju ruku od činjenja onoga što će rasrditi našeg Gospodara. Buhari i Muslim bilježe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Musliman je onaj od čijeg su jezika i ruku mirni drugi muslimani.”

U ovom hadisu jezik je stavljen ispred ruke, iako je ruka fizički jači organ od jezika, zato što uvreda jezikom uzrokuje duševnu i trajnu bol koja je snažnija od trenutne boli koju uzrokuje ruka. Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Neki ljudi znaju samo kritikovati i iznalaziti mahane drugim ljudima. Zanemaruju dobre strane ljudi, a ističu njihove slabosti. Najsličniji su muhama koje ostavljaju zdrava mjesta na tijelu, i traže rane na tijelu i neugodnost. To su pokvarene duše i pokvarena stvorenja.” Koliko li je samo propao čovjek od kojeg ljudi bježe iz straha od zla njegovog jezika i ruku, a koliko je uspio čovjek koji ne uznemirava sebe, svoga komšiju, svog bližnjeg i koji ne uzrokuje zlo drugim muslimanima, imajući pred očima riječi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: “Allahu moj, Stvoritelju nebesa i Zemlje, Poznavaoče nevidljivog i vidljivog, nema boga osim Tebe, Gospodaru svih stvari i njihov Vlasniče, utječem Ti se od zla moje duše, i od zla šejtana i njegovih spletki, i da učinim zlo sebi ili da uzrokuje zlo bilo kojem muslimanu.” (Tirmizi)

Istinski dobitnik je onaj koji sačuva svoj jezik od ogovaranja i prenošenja tuđih riječi s ciljem unošenja razdora i širenja neprijateljstva, klevetanja i podrugivanja, i koji sačuva svoje ruke od nanošenja neugodnosti drugima, i očisti svoje srce od pakosti i zavisti, i koji se čuva od optuživanja drugih za ono što nisu učinili, i istraživanja tuđih sramota i mahana, direktno ili indirektno. Bojte se Allaha, i neka se svako od nas pripazi da ne bude od najgorih ljudi, na koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, aludirao riječima: “Najgori kod Allaha na Sudnjem danu bit će oni koje su ljudi izbjegavali zbog njihovog zla.” (Buhari)

Bojte se Allaha i znajte da postoji velika sadaka, koja koristi muslimanu i uzdiže ga, sadaka za koju nije potreban imetak, niti fizički napor, niti izgovorena riječ, sadaka u kojoj su jednaki i jaki i slabi, i bogati i siromašni, a to je sadaka u vidu nečinjenja zla drugim ljudima. Ebu Zerr, radijallahu anhu, rekao je: “Upitao sam Allahovog Poslanika: ‘Allahov Poslaniče, koje je djelo najbolje?’, a on je rekao: ‘Vjerovanje u Allaha i borba na Njegovom putu.’ Upitao sam: ‘Kojeg je roba najbolje osloboditi ropstva, Allahov Poslaniče?’, a on je rekao je: “Onoga koji je najvredniji i najskupocjeniji kod svojih vlasnika.’ ‘Allahov Poslaniče, a ako ne uradim ništa od

toga?’, upitao sam. ‘Pomozi nekome u poslu, ili uradi posao za onoga ko nije vješt u poslu’, odgovorio je. ‘Allahov Poslaniče, a ako ni to ne budem mogao?’, upitao sam ponovo. ‘Suzdrži se od činjenja zla ljudima, to je tvoja sadaka tebi’, rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Muttefekun alejhi)

Pametna osoba ne bi trebala imati dilemu oko toga da onaj ko uistinu želi sebi dobro, neće činiti zlo drugima ljudima. Rečeno je: “Kako budeš postupao prema drugima, i prema tebi će se tako postupati.” I rečeno je: “Nagrada i kazna srazmjerne su učinjenom djelu.” Ko uznemiri svoga brata, i njega će stići neugodnost, prije ili kasnije. Imam Malik, Allah mu se smilovao, rekao je: “Sreo sam u Medini ljude koji nisu imali mahane, a onda su počeli tražiti mahane drugima, pa su i oni sami stekli mahane, a sreao sam ljude koji su imali mahane, i šutjeli su na mahane drugih ljudi, pa su i njihove mahane zaboravljene.”

O vjernici, čuvajte se uznemiravanja drugih ljudi, jer to je upropaštavajuća narava i prezrelo djelo koje navlači na čovjeka jasan grijeh i ponižavajuću kaznu. Uzvišeni u Svojoj mudroj Knjizi kaže: “Oni koji Allaha i Poslanika Njegova budu vrijeđali Allah će i na ovome i na onome svijetu prokleti, i sramnu im patnju pripremiti. A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovariše na sebe klevetu i pravi grijeh.” (El-Ahzab, 57–58)

Donosite salavate i selame na najboljeg čovjeka i najčišće stvorenje, Muhammeda ibn Abdullaha, vlasnika Havda i šefata, to vam je naredba od Allaha, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

